

Kartläggning av stödet till anhöriga i Strängnäs kommun

Lena Talman, FoU-handledare, doktorand
Carina Forsman Björkman, FoU-chef

Strängnäs kommun

- Strängnäs kommun ligger i norra delen av Södermanlands län och kommunens tätort heter Strängnäs
- Kommunen består av åtta kommundelar
  - Strängnäs, Mariefred, Stallarholmen, Åker, Länna, Tosterö, Vårfruberga (Fogdö, Vansö, Helgarö) och Härads
  - 32 800 innevånare
- Strängnäs kommuns slogan lyder:
Dynamisk idyll

Former av stöd till anhöriga

Äldre

Viktigaste stödet är personal - anhörig

- Anhörigcentrum
- Information, rådgivning och handledning
- Stödjande samtal
- Anhörigträffar i samband med olika aktiviteter
- Avlastning i form av växelvård
- Vård i livets slut och uppföljning när den anhörige har avlidit

Former av stöd till anhöriga

Funktionshinder

Viktigaste stödet är personal - anhörig

- Avlösarservice
- Personlig assistans

Former av stöd till anhöriga

Individ och familjeomsorg

- Samtalsstöd
- Ekonomiskt stöd
- Kontaktpersoner/familjer
- Föräldrastöd i olika former i grupp samt individuellt
- Stödsamtal med barn som bevittnat våld
- Stöd till anhöriga i familjer med missbruk

Vad fungerar bra

Äldre

- Anhörigcentrum
- Anhörigträffarna
- Alla lyssnar när anhöriga ringer och tar till sig av deras synpunkter
- Enkäterna ”säg vad du tycker”

Vad fungerar bra

Funktionshinder

- Anhörigcentrum
- Visst stöd som anhörig till barn under 16 år
- Uppföljningsmöten som personalen i de olika verksamheterna har med anhöriga
- Verksamheter som från början är till för både den enskilde och anhöriga
  - T.ex. korttidsvistelse

Vad fungerar bra

Individ och familjeomsorg

Anhörigstöd inom Individ och familjeomsorg är brett arbetar med anhöriga för att stärka den som har problem

- Umgängesstöd
- Anhörigavlastning
- Rekreation för den anhörig som behöver komma ifrån sin närstående för en period
- Väl uppbyggd frivilligverksamhet

Vad fungerar mindre bra

Äldre

- Ingången till det kommunala systemet krångligt
- Hemsidan ej bra
- Många verksamheter har inte ett utvecklat anhörigstöd
- Anhörigcentrum
  - Personalen räcker inte till
  - Öppettider
  - Finns inte på alla orter
- Anhörigstödet till yrkesarbetande anhöriga
- De flesta insatser till anhöriga är kopplade till kostnader

Vad fungerar mindre bra

Funktionshinder

- Anhörigstödet är mer eller mindre obefintligt för dem som är anhöriga till en person med funktionsnedsättning.
- Det tar mycket tid och kraft att hitta rätt person när man som anhörig behöver hjälp, råd och stöd
- Flexibiliteten begränsad, framförallt när det gäller barn

Vad fungerar mindre bra

Individ och familjeomsorg

- Information brister, alla vet inte att Anhörigcentrum finns
- Stöd till de som kommer från ett annat land och ännu ej behärskar språket
- All information finns på hemsidan och alla anhöriga har inte dator eller vet hur man gör
- Det är mindre bra eller till och med farligt att man tänker att man ska ha anhörigstöd grupperat i olika problemområden

Utvecklingsbehov

Äldreomsorg

- Individuellt stöd
- Information om att anhörigstöd finns
- Utökad uppsökande verksamhet

Funktionshinder

- Fortbildning för personal i bemötande
- Utöka de som ses som anhöriga
  - ex make, maka, syskon, barn

Utvecklingsbehov

Individ och familjeomsorg

- Utbildning kring hur man ska tänka när det gäller anhöriga
- Stöd till barn som lever utsatt
- Anhöriggrupper till medberoende till vuxna missbrukare
- Nätverksarbete

Hälsa och livskvalitet som helhet hos den anhörige

	Mycket bra	Bra	Varken bra eller dålig	Dålig	Mycket dålig
Hälsa	2	10	7	6	2
Livskvalitet	3	6	10	6	2

Resultat från telefonintervjuer

- Det varierar hur nöjda anhöriga är
  - Två anhöriga vars närstående har hemtjänst och växelboende, tycker att det fungerar bra
- Fyra av de intervjuade tror att det finns stöd som de inte har idag som skulle kunna underlätta för dem
  - Det handlar om avlastning, ekonomisk ersättning samt fungerande anhöriggrupper

- Två av de intervjuade har erfarenhet från anhöriggrupper i kommunen
  - Båda menar att verksamheten inte fungerar
- Bättre information till kommuninvånarna om vilket stöd som finns att få som anhörig är förslag som kommer fram i intervjuerna

Konklusion

- Anhörigcentrum och dess personal gör ett gott arbete utifrån de resurser som finns tillgängliga
- Verksamheterna måste ta på sig ett större ansvar och bidra till att anhöriga får det stöd som de behöver och har rätt till
- Samverkan behöver utökas och då främst inom kommunen
- Fortbildning för personal i bemötande

Konklusion

- En rejäl utökning av de som ses som anhöriga
- Anhörigstöd med stort behov av utveckling är verksamheternas stöd till anhöriga till vuxna barn med funktionsnedsättning
  - Det stöd som ges i dessa verksamheter riktar sig av naturliga skäl till den enskilde och anhöriga verkar snarare ses som en belastning än en tillgång

*Det finns inget anhörigstöd för föräldrar
Jag får ju inte vara med på någonting.
Jag är inte värd något. De tycker att jag ska
försvinna ur mitt barns liv*

*(citat från en förälder/anhörig till ett
vuxet barn med funktionsnedsättning)*

TACK!

Det är mindre bra eller till och med farligt att man tänker att man ska ha anhörigstöd grupperat i olika problemområden

då kanske man tycker att det där finns på annat ställe och så missar vi det vi faktiskt ska göra i familjer, stödja alla i familjen både den som har problemet och den som är anhörig

(Citat av personal inom Individ och familjeomsorg)